

VÝVOJ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

Jan Činčera

Foto: SustainEd (JAR). Foto: JČ

„...Já koukám kdo jak třídí a pak vlastně když tam třeba nemá něco bejt, tak se je snažíme o tom poučit.....No děti maj prostě asi strach že dostanou vynadáno...Tak se nepřiznaj...Nepřiznaj se prostě, nám jde o to je poučit, ale oni prostě asi mají strach nebo,...Ale my je nechceme třeba tady je tejrát , my jim za to nechceme dát trestnej bod, my je chceme prostě jenom poučit o tom, že to nemaj dělat...jenom říct aby to tam nehodili...říct jim kam to patří...“

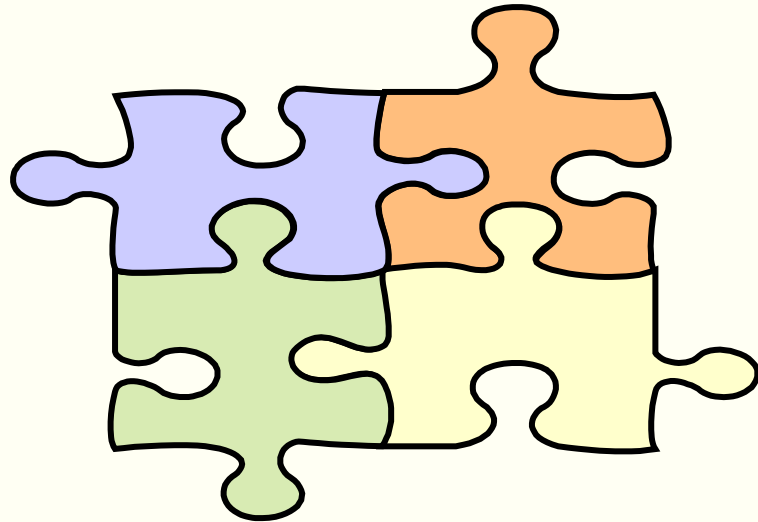
Člen Ekotýmu na 7. r. venkovské ZŠ

„...já jsem vlastně dělal prováděl ty, stavební architekty a to už jsme to prostranství měli hotový tak jsme tam dělali vlastně prohlídku co jsme tam všechno vlastně změnili. Co jsme tam zařídili...

třeba že, jsme si tu zahradu, měli před tím takovou škaredou a my jsme jí stihli jako za krátkou dobu prostě takhle jako, že je teďka jako strašně pěkná.“

Člen Ekotýmu na 7. r. venkovské ZŠ

Teorie židle a puzzle

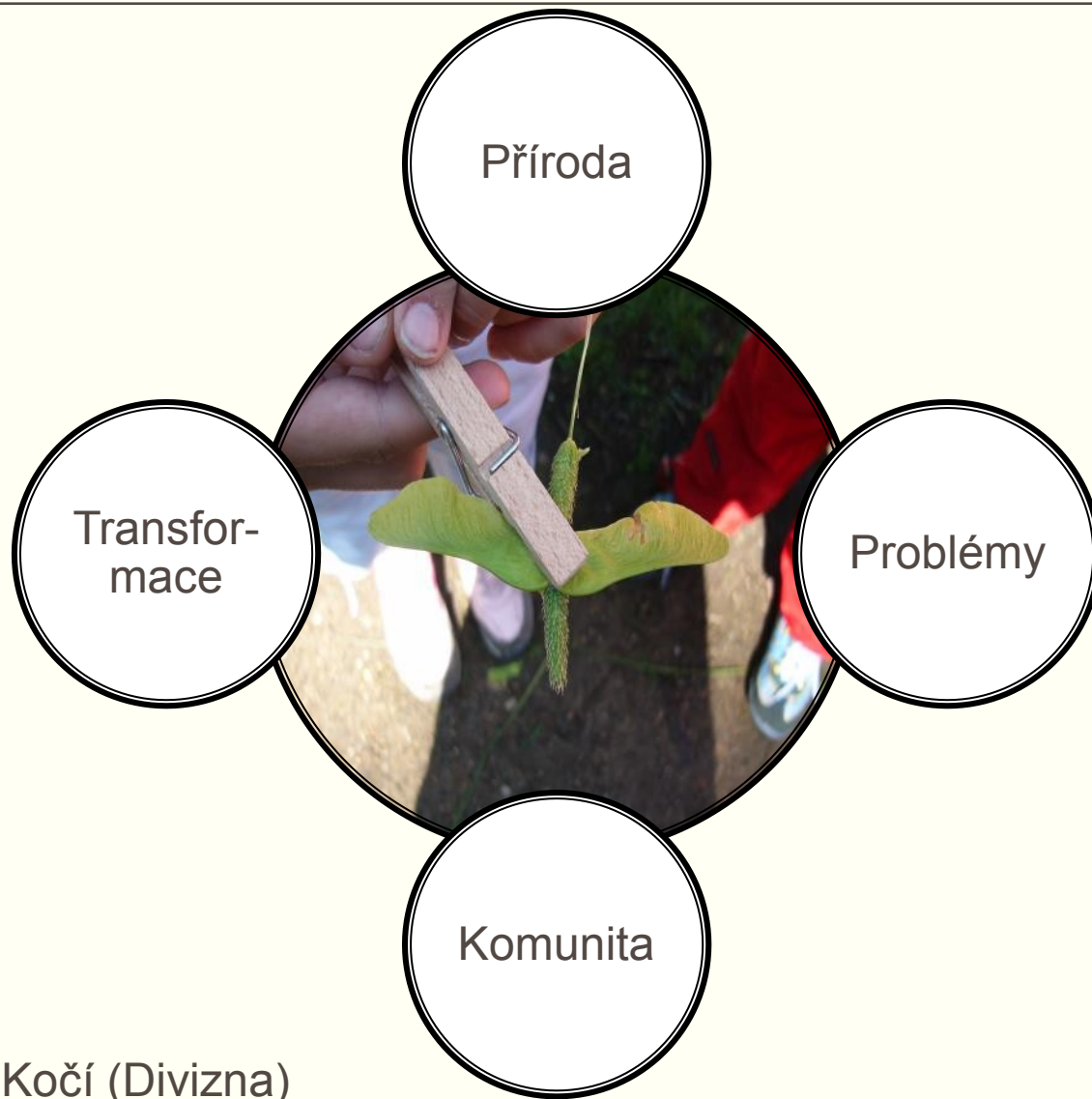

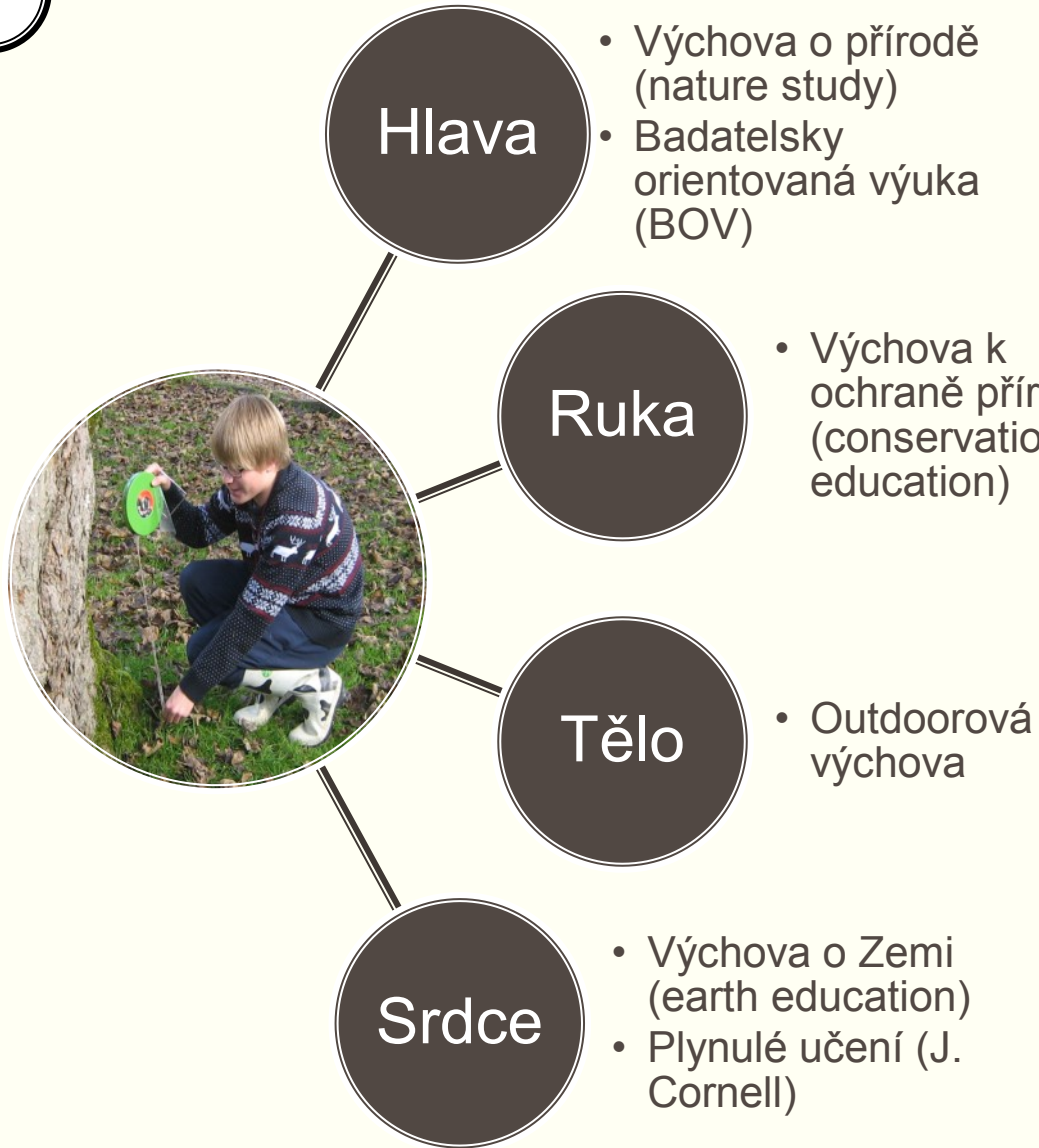
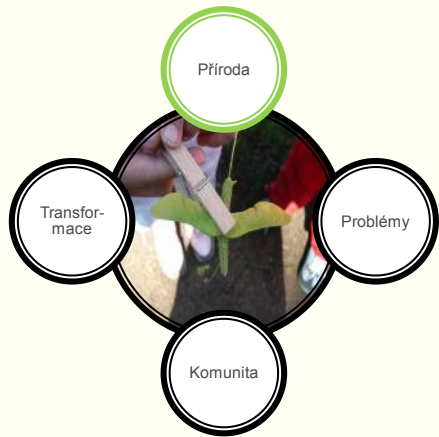
MS Office kolekce

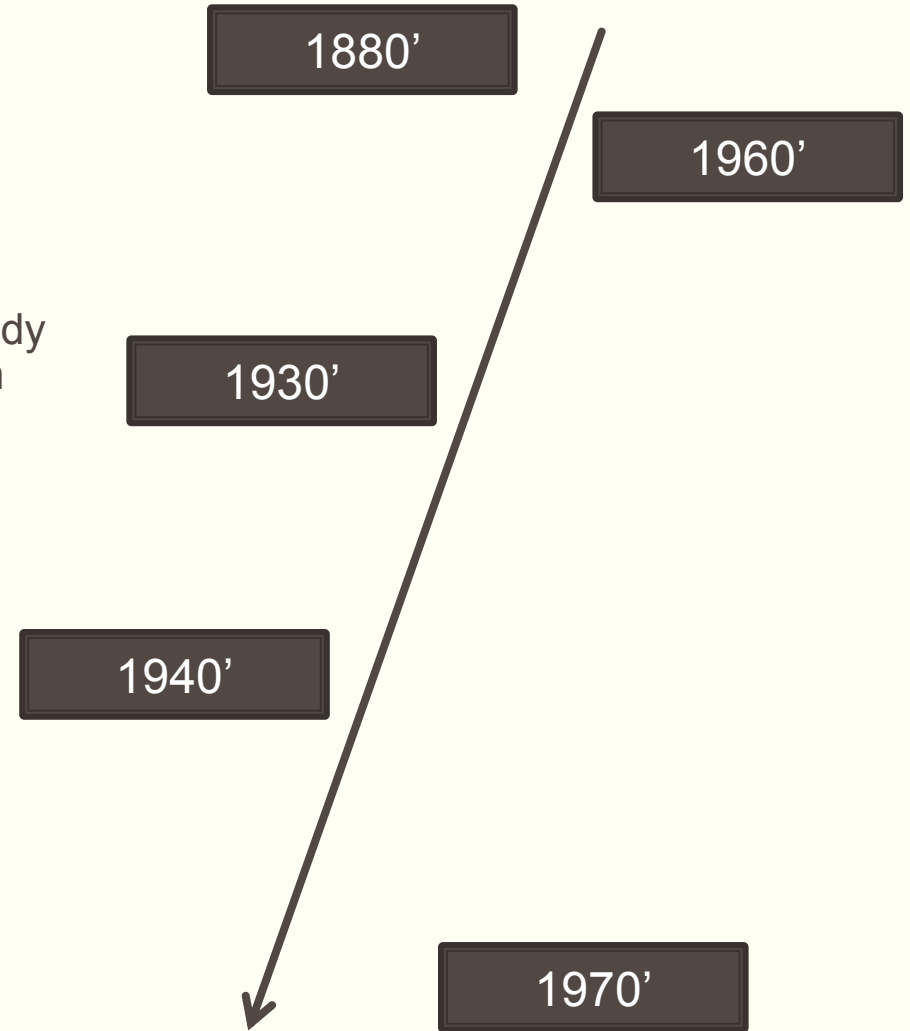
Lesní škola Harraka (Finsko). Foto JČ

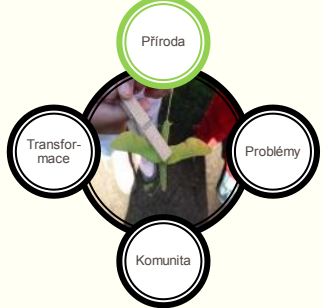
Čím je environmentální výchova?

O, PRO A V PŘÍRODĚ

Lektor řídí proces.
Žáci se prožitkem učí, jak funguje příroda.

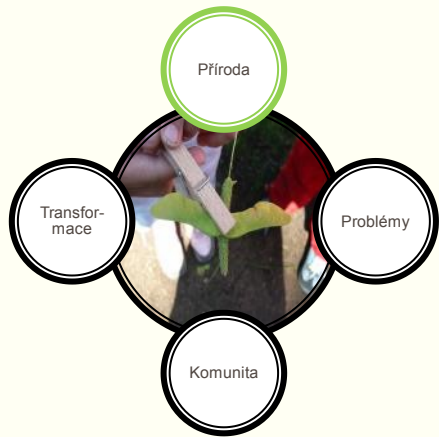
5denní program ve FSC centru v Kindroganu (UK).
Foto. JČ

Denní program v lesní škole Harakka (Fin). Foto. JČ

V BOV žáci vedou vlastní výzkum a tak se učí ekologické koncepty.

„Poznej přírodu“

Výchova k ochraně přírody: „Poznej a chraň“

Hlavním cílem je ochrana přírody. Výstupem je konkrétní změna.

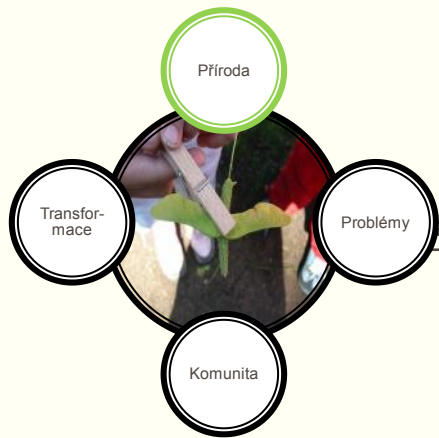
Letní tábor na North Ronaldsay (UK), 1990.
Archív: JČ

Programy

Znalosti,
dovednosti,
postoje, hodnoty

Odpovědné
environmentální
chování

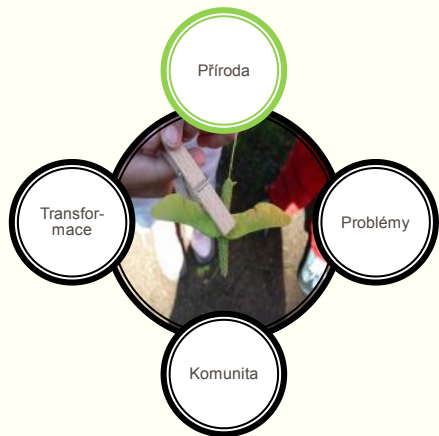
Ochrana přírody

Tradiční pojetí i u nás...

Prázdniny s Brontosaurom, 1992/4/2012., Kurz globální výchovy Archív JČ

Outdoorová výchova: příroda jako učebna

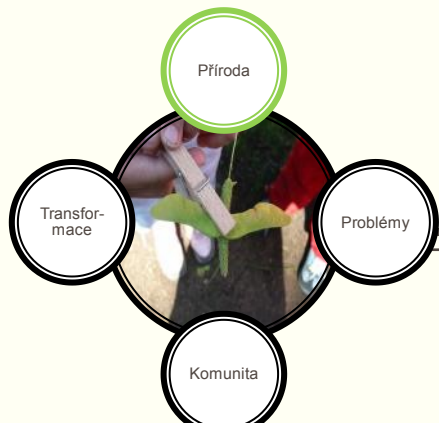
Kurt Hahn –
zakladatel hnutí
Outward Bound
Foto: Wikipedia

Osobnostní rozvoj
překonáním přírodních výzev

Vztah k přírodě v důsledku
pobytu v přírodě

Outdoorový teambuilding. Foto JČ

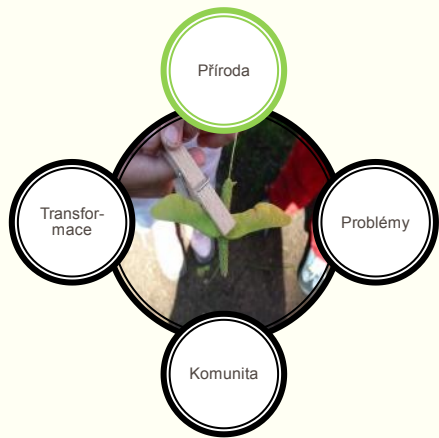
Tradice outdooru u nás...

Tramping. 1988, Archív JČ

Prázdninová škola Lipnice. Kurz Archa,
1994.

Výchova o Zemi jako reforma EV

Šuplíky, ne
nálepky!

Znalosti
nestačí.

Programy,
ne aktivity!

Steve van Matre
Foto: A. Kočí

Větrní tanečníci / Procházky po Zemi.
Strážci Země. Foto. V. Beňková

PROBLÉMY A KONFLIKTY

Den Země 1970 nastartoval zájem o problémy ŽP.

80/90...: H. R. Hungerford:
Environmentální vědomí nemotivuje k odpovědnému chování
Od problému ke konfliktu

Problémy

Konflikty

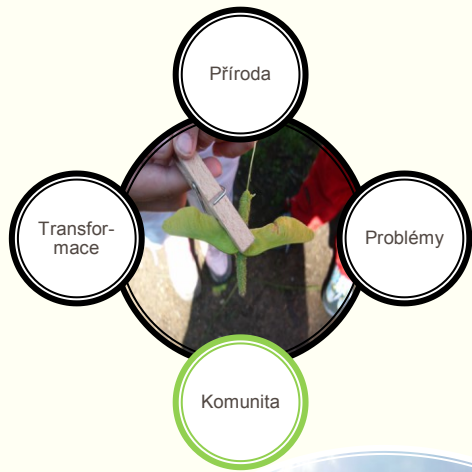

Den Země v SEV STŘEVLIK. Foto JČ

Deklarace z Tbilisi 1977:
cílem EV je formování environmentálního vědomí a chování.

1997 B. B. Jensen:
Cílem výchovy není změna chování, ale rozvoj kompetencí.
Foto: LinkedIn

Tohle místo, tihle lidé, tahle příroda

Foto: JČ

Místo

Komunita

- Interpretace

- Místně zakotvené učení (place-based education)
- Výchova k ekogramotnosti (ecoliteracy)

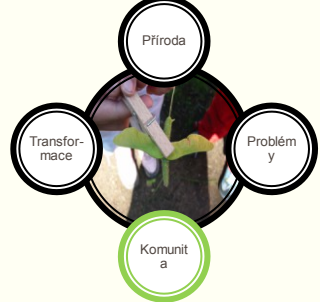
1880'

1957

1990'

2000'

Interpretace je rozhraní mezi místem a návštěvníky

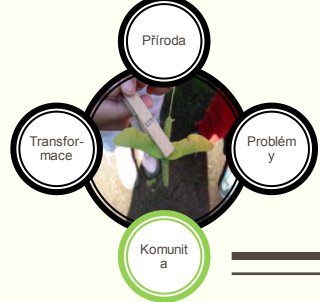
Cílem interpretace není předávat informace, ale provokovat.

Interpretativní program v NP De Hoge Veluwe (NL). Foto :JČ

Široké spektrum interpretativních programů...

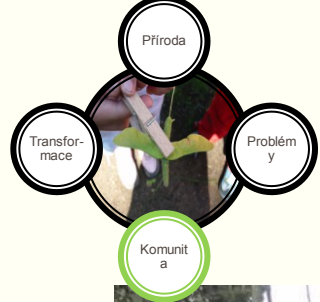
Cedule naučné stezky ve Fuschl am See (Rak). Foto JČ

Tematická interpretace chráněného území

NS Přirozený les. CHKO Jizerské hory. Foto JČ, 2014

Místně zakotvené učení: Co můžeš učit v místě, uč v místě

Prezentace závěrečného projektu z programu Kořeny.
Foto D. Kavan

Propojení školy a komunity

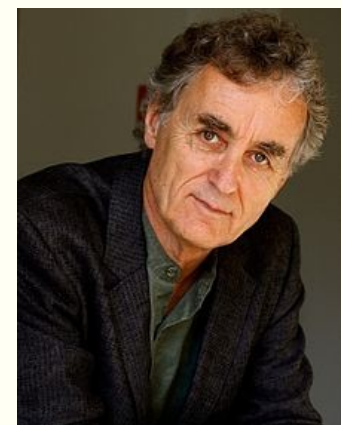
Praktické projekty

Učení službou (service learning)

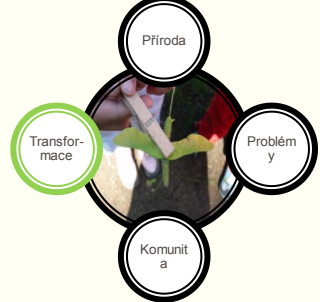
Součást ekologické komunity

David Sobel
Zdroj: antiochne.edu

Fritjof Capra
Zdroj: Wikipedia

Výchova musí vést k hluboké přeměně...

Hlubinná ekologie 1970'

Emancipační přístup k EV 2000'

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj 1992

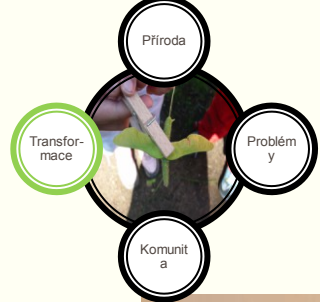
Osobnosti člověka

Společnosti

Kritická EV 1970'

Transformativní pedagogika 1990'

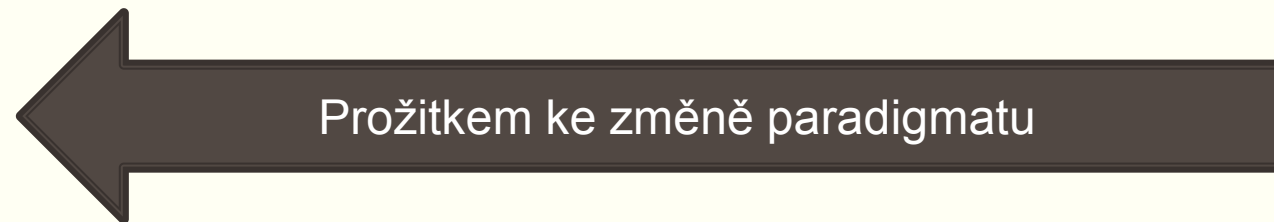
Globální výchova 1970'

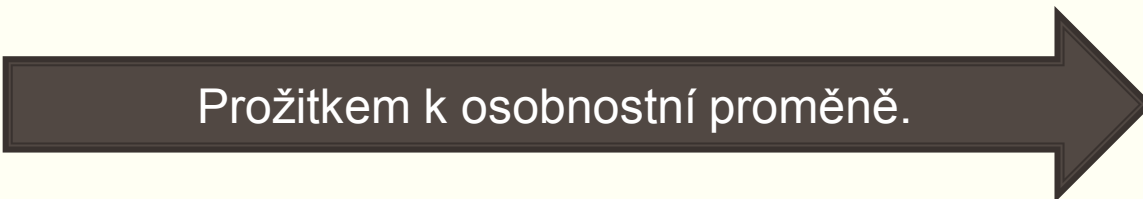
Kritická reflexe společnosti nebo/a transformace sebe?

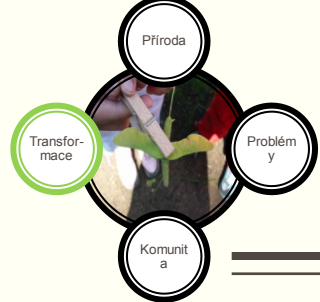
Globální rozvojová výchova. Globální snídaně.
Foto JČ

Wilderness Education. Foto Markéta Dvořáková

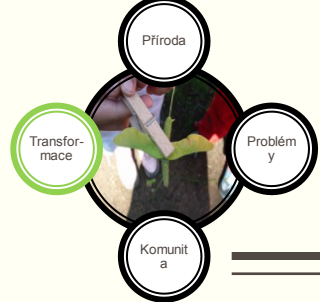
Prožitkem k osobnostní proměně.

V 90. letech se v ČR rozšířily simulační hry...

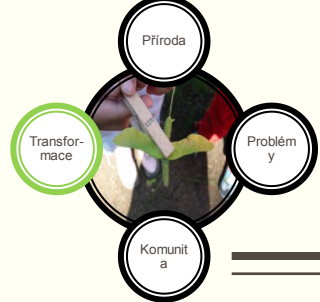
Boj o Horní Doubravu / Rybí břehy, cca 2004, Foto JČ

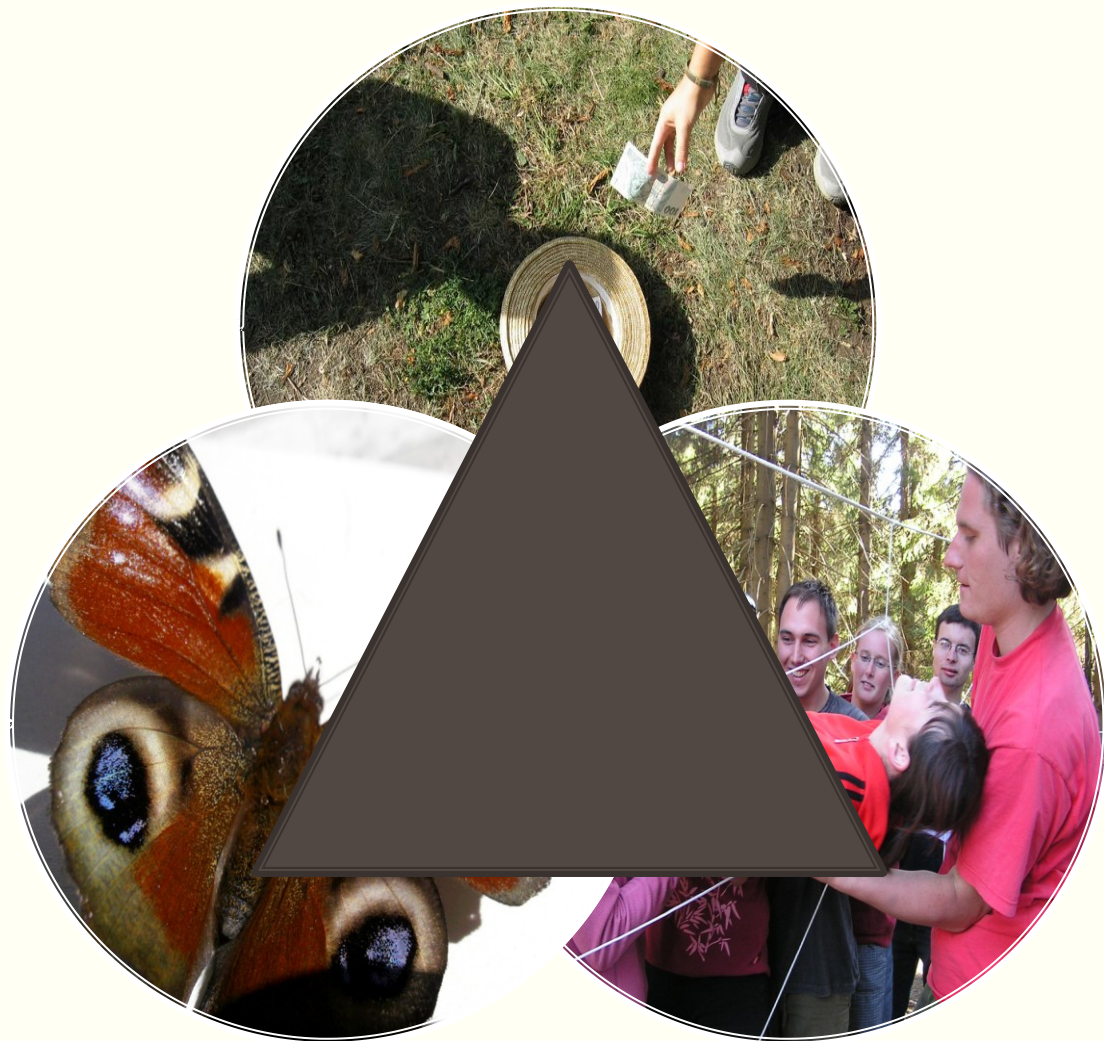
Osobní transformace: hledání živelů v přírodě a v sobě

Hora snů. CEA Sluňákov. Foto JČ, 2015

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Skupina nadšenců naplánovala a realizovala udržitelnou obytnou čtvrť EVA-Lanxmeer (Nizozemí)
Foto: JČ

„ výchova usilující o rovnováhu lidského a ekonomického blahobytu s kulturními tradicemi a respektem pro přírodní zdroje Země”

DÍKY ZA DNEŠNÍ
VÝDRŽ!

Jan Činčera, e-mail: honzacincera@gmail.com

